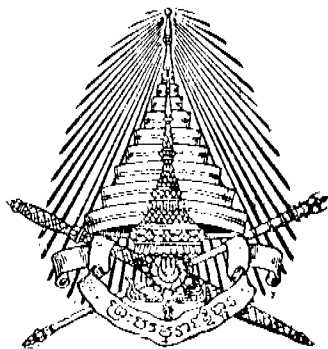

พระราชบัญญัติ
ป้องกันการค้ากำไรเกินควร

พุทธศักราช ๒๔๘๐

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวอานันทมหิดล
คณะผู้สำเร็จราชการแทนพระองค์

(ตามประกาศประธานสภาผู้แทนราษฎร
ลงวันที่ ๔ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๔๘๐)

อาทิตยทิพอาภา

เจ้าพระยายมราช

พล.อ. เจ้าพระยาพิชัยนาท โยธิน

ตราไว้ ณ วันที่ ๒๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๘๐

เป็นปีที่ ๔ ในรัชกาลปัจจุบัน

โดยที่สภาผู้แทนราษฎรลงมติว่า เพื่อความปกติสุขของอาณาประชาราษฎร สมควรจักควบคุมการค้าขายสิ่งของบางอย่างซึ่งประชาชนจำต้องซื้อใช้สำหรับความเป็นอยู่โดยดี เพื่อบู๊บกั้นการค้ากำไรเกินควร

จึงมีพระบรมราชโองการให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้ให้เรียกว่า “พระราชบัญญัติบู๊บกั้นการค้ากำไรเกินควร พุทธศักราช ๒๔๘๐”

มาตรา ๒ ให้ใช้พระราชบัญญัตินี้ตั้งแต่วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในราชการบริหารส่วนกลาง ให้มีคณะกรรมการบู๊บกั้นการค้ากำไรเกินควรขึ้นคณะหนึ่งในกระทรวงเศรษฐกิจการ ประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจการเป็นประธานกรรมการ และกรรมการอีกอย่างน้อยหกนาย ซึ่งรัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจการจะได้ตั้งขึ้นและประกาศในราชกิจจานุเบกษา

คณะกรรมการบู๊บกั้นการค้ากำไรเกินควรในราชการบริหารส่วนกลางนี้ ต่อไปนี้ในพระราชบัญญัตินี้จะเรียกว่า “คณะกรรมการกลาง”

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๘๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๔ หน้า ๑๒๓๒

คณะกรรมการกลางจะต้องมีกรรมการประชุมไม่น้อยกว่า
ครึ่งจำนวนของกรรมการ จึงจะเป็นองค์ประชุม ส่วน
คำวินิจฉัยให้เป็นไปตามเสียงข้างมาก

กรรมการผู้ใดมีส่วนได้ส่วนเสียอยู่ในกรณีใด ๆ ที่คณะ
กรรมการกลางจะต้องพิจารณาดำเนินการแล้ว ห้ามมิให้
กรรมการผู้นั้นพิจารณาเฉพาะเรื่องนั้น

มาตรา ๔ ในราชการบริหารส่วนภูมิภาค ให้มีคณะ
กรรมการควบคุมการค้ำกำไรเกินควรขึ้นจังหวัดละ คณะหรือ
หลายคณะ ประกอบด้วยข้าหลวงประจำจังหวัดหรือนายอำเภอ
นั้น ๆ เป็นประธานกรรมการ และกรรมการ อีกอย่างน้อย
สี่นาย ซึ่งข้าหลวงประจำจังหวัดหรือนายอำเภอจะได้ตั้ง
ขึ้นเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลางและ
ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว

คณะกรรมการป้องกันการค้ากำไรเกินควรในราชการ
บริหารส่วนภูมิกาคนี้ ต่อไปนี้ในพระราชบัญญัตินี้จะเรียกว่า
“คณะกรรมการส่วนภูมิภาค”

การประชุม การวินิจฉัย และการห้ามมิให้เข้าประชุม
เฉพาะเรื่อง ให้อนุโลมตามมาตรา ๓ วรรค ๓ และ ๔

มาตรา ๕ ภายใต้บังคับ แห่งบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัตินี้ ให้คณะกรรมการส่วนภูมิภาคปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการกลาง

มาตรา ๖ ให้คณะกรรมการกลางมีอำนาจระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของที่เห็นว่าประชาชนจำเป็นต้องซื้อใช้สำหรับความเป็นอยู่โดยดี โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นคราวๆไป

มาตรา ๗ ในเวลาปกติเมื่อได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลางแล้ว ให้คณะกรรมการส่วนภูมิภาคมีอำนาจประกาศระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของที่ปรากฏอยู่ในบัญชีของคณะกรรมการกลางตามที่ได้ประกาศไว้ตามความในมาตรา ๖ ทุกชนิดหรือบางชนิดที่เห็นว่าประชาชนในจังหวัดหรือในท้องที่หนึ่งท้องที่ใดในจังหวัดนั้นจำเป็นต้องซื้อใช้สำหรับความเป็นอยู่โดยดี เพื่อมิให้ทำการค้ากำไรเกินควรเป็นคราวๆไป

ถ้าเป็นเวลานฉุกเฉิน เช่น เกิดสงคราม ประกาศใช้กฎอัยการศึก การเศรษฐกิจหรือการเงินปั่นป่วน ฯลฯ ให้คณะกรรมการส่วนภูมิภาคประกาศระบุชื่อหรือประเภทสิ่งของไปได้ก่อน แต่ต้องรายงานให้คณะกรรมการกลางทราบโดยวิธีที่เร็วที่สุดภายใน ๒๔ ชั่วโมงนับแต่วันที่ประกาศ

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๘๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๔ หน้า ๑๒๓๔

นั้น เพื่อบันทึก ถ้าคณะกรรมการกลางไม่อนุมัติ ประกาศนั้น
เป็นอันไม่มีผลนับแต่วันที่ได้รับหนังสือไม่อนุมัตินั้น แต่ทั้งนี้
ไม่กระทบถึงกิจการที่ได้กระทำไปในระหว่างที่ใช้ประกาศนั้น

ประกาศดังกล่าวมาในสองวรรคก่อนนี้ จะใช้แต่เวลา
ใดถึงเวลาใด และในท้องที่ใดในจังหวัดนั้น ก็ให้แจ้ง
ไว้ในตัวประกาศด้วย อนึ่ง ให้ปิดประกาศนี้โฆษณาไว้ทันที
ว่าการอำเภอ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลข สถานีตำรวจ
และสถานที่อื่นซึ่งเห็นสมควรในท้องที่ที่จะควบคุม สิ่งของมิ
ให้มีการค้ากำไรเกินควรนั้นด้วย

มาตรา ๘ จะเพาะสิ่งของหรือประเภทสิ่งของที่ได้
ประกาศระบุไว้ตามมาตรา ๖ และมาตรา ๗ ให้คณะกรรมการ
กลางหรือคณะกรรมการส่วนภูมิภาคแล้วแต่กรณี มีอำนาจ
ที่จะทำการสอบสวนเพื่อทราบราคา ต้นทุน และกำไร เพื่อ
การนี้ ให้มีอำนาจที่จะมีคำสั่งให้บุคคลใดๆ แจ้งข้อความ
ต่างๆ รวมทั้งปริมาณและคุณภาพสิ่งของซึ่งบุคคลนั้นมีอยู่

มาตรา ๙ ให้คณะกรรมการส่วนภูมิภาคมีอำนาจตั้งราคา
สูงสุดของสิ่งของที่ได้ประกาศระบุไว้ตามมาตรา ๗ เพื่อมิให้
ผู้ใดขายเกินกว่าราคานี้

เล่ม ๕๔ หน้า ๑๒๓๕ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๘๐

การตั้งราคาสูงสุดเช่นว่านี้ ในเวลาปกติต้องได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการกลางก่อน จึงจะประกาศใช้บังคับได้ แต่ถ้าเป็นเวลานฉุกเฉิน ก็ให้มีอำนาจประกาศใช้บังคับได้ทีเดียว แต่ต้องขออนุมัติต่อคณะกรรมการกลางภายหลัง อนุโลมตามมาตรา ๗ วรรค ๒

มาตรา ๑๐ การขายสิ่งของที่คณะกรรมการส่วนภูมิภาคได้ระบุชื่อหรือประเภทไว้ตามมาตรา ๗ โดยมีได้ตั้งราคาสูงสุดไว้แล้ว ถ้าขายตามราคาที่เคยขายในเวลาปกติหรือตามราคาที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์อันควรแล้ว มิให้ถือว่าเป็นการค้ากำไรเกินควร

มาตรา ๑๑ ฉะเพาะในเขตจังหวัดหรือในเขตท้องที่ในจังหวัดที่มีประกาศควบคุมสิ่งของตามมาตรา ๗ เมื่อมีคำกล่าวหาว่ามีผู้ขายสิ่งของคิดเอากำไรมากกว่าราคาที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์อันควรที่ดี หรือสูงกว่าราคาสูงสุดที่ตั้งไว้ก็ดี ให้คณะกรรมการส่วนภูมิภาคของจังหวัดนั้นๆ มีอำนาจที่จะเรียกบุคคลและหลักฐานต่างๆ มาทำการสอบสวนพิจารณาสั่งการอย่างหนึ่งอย่างใดดังต่อไปนี้ คือ

๑. ยกคำกล่าวหา หรือ

๒. ตักเตือน หรือ

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๘๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๔ หน้า ๑๒๓๖

---

๓. มีคำสั่งให้ผู้ขายคืนเงินที่เกินกว่าราคาอันสมควร หรือเกินกว่าราคาที่ตั้งไว้ให้แก่ผู้ซื้อ หรือ

๔. ส่งเรื่องให้เจ้าหน้าที่ผู้มีอำนาจสอบสวนนำคดีขึ้นฟ้องศาลเพื่อให้ลงโทษผู้กระทำความผิดต่อไป

มาตรา ๑๒ ในเวลาฉุกเฉิน ให้คณะกรรมการส่วนภูมิภาคมีอำนาจสั่งผู้ที่มีสิ่งของ ซึ่งห้ามมิให้มีการค้ากำไรเกินควร และมีสิ่งของนั้นเป็นจำนวนเกินกว่าจำนวนอันจำเป็นที่จะพึงมีไว้ เพื่อตนหรือครอบครัวของตนจะใช้ในระยะเวลาอันสมควร ให้ขายจากจำนวนที่คณะกรรมการส่วนภูมิภาคเห็นว่าเกินความต้องการนั้นจำนวนใดจำนวนหนึ่งให้แก่ผู้ต้องการแต่ยังไม่มีสิ่งของนั้น ซื่อไปตามราคาสูงสุดที่ตั้งไว้ หรือถ้ามิได้ตั้งราคาสูงสุดไว้ตามราคาซึ่งคณะกรรมการส่วนภูมิภาคจะได้กำหนด โดยพิจารณาเห็นว่า เป็นราคาที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์อันควร

มาตรา ๑๓ การจำหน่ายสิ่งของออกนอกราชอาณาจักร ไม่อยู่ในบังคับแห่งพระราชบัญญัตินี้

มาตรา ๑๔ คำวินิจฉัยของคณะกรรมการส่วนภูมิภาคเป็นอันยุติเด็ดขาดห้ามการอุทธรณ์ เว้นแต่ในกรณีที่เกี่ยวข้อง

เล่ม ๕๔ หน้า ๑๒๓๗ ราชกิจจานุเบกษา วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๘๐

กับการให้คืนเงินที่เกินกว่าราคาอันสมควรตามมาตรา ๑๑ (๓) เฉพาะในส่วนที่เกี่ยวกับผู้ขาย ถ้าผู้ขายไม่พอใจ มีสิทธิที่จะอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการกลางได้ โดยยื่นคำอุทธรณ์นั้นต่อคณะกรรมการส่วนภูมิภาคภายในกำหนดเจ็ดวันนับแต่วันที่ได้รับคำสั่งนั้น เมื่อคณะกรรมการกลางได้ให้คำวินิจฉัยแล้ว ให้เป็นอันยุติเด็ดขาดเพียงนั้น

มาตรา ๑๕ ผู้ใด

(๑) ขัดคำสั่งไม่ยอมแจ้งข้อความโดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือแจ้งข้อความโดยรู้ยู่ว่าเป็นเท็จต่อคณะกรรมการกลาง หรือคณะกรรมการส่วนภูมิภาคตามความในมาตรา ๘ หรือ

(๒) ขัดคำสั่งไม่ยอมมาให้ทำการสอบสวน หรือไม่ยอมส่งหลักฐานต่าง ๆ หรือแจ้งข้อความโดยรู้ยู่ว่าเป็นเท็จต่อคณะกรรมการส่วนภูมิภาคตามความในมาตรา ๑๑

ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหนึ่งเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๖ ผู้ใดกระทำการค้ากำไรเกินควรเกี่ยวกับสิ่งของที่คณะกรรมการส่วนภูมิภาคระบุไว้โดยขายสิ่งของ

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๕๕๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๔ หน้า ๑๒๓๘

เช่นนั้น คิดเอาค่าไ้มากกว่าราคาที่เหมาะสมแก่พฤติการณ์อันควรกีด หรือสูงกว่าราคาสูงสุดที่ตั้งไว้ก็ดี ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

ผู้ที่ได้รับโทษตามวรรคก่อน ถ้าไม่เจ็ดหลาย กระทำ ความผิดเกี่ยวกับการค้ากำไรเกินควรนี้ขึ้นอีกภายในเวลาหนึ่งปี นับแต่วันที่ศาลพิพากษาลงโทษสำหรับความผิดครั้งแรก ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับตั้งแต่ห้าร้อยบาทจนถึงหนึ่งพันบาท หรือจำคุกตั้งแต่หกเดือนจนถึงหนึ่งปี หรือทั้งปรับทั้งจำ

ให้คัดสำเนาคำพิพากษาเกี่ยวกับ ความผิดดังกล่าวมานี้ ปิดไว้ ณ ที่ว่าการอำเภอ ที่ทำการไปรษณีย์โทรเลขและสถานีตำรวจแห่งท้องที่ที่มีการควบคุมมิให้มีการค้ากำไรเกินควรนั้น และณ ที่ร้านของผู้ที่กระทำผิดด้วย

มาตรา ๑๗ ผู้ใด

(๑) ไม่ยอมขายสิ่งของตามคำสั่งของคณะกรรมการ ส่วนภูมิภาค หรือ

(๒) พorangจำนวนสิ่งของเพื่อจะให้คณะกรรมการส่วนภูมิภาคออกคำสั่งให้ตนได้อำนาจซื้อสิ่งของนั้น อันมีจำนวนเกินกว่าความจำเป็นในระยะเวลาอันสมควร

ผู้นั้นมีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินห้าร้อยบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๑๘ ในกรณีที่นี้ตติบุคคลกระทำผิดตามพระราชบัญญัตินี้ ให้ถือว่ากรรมการหรือผู้จัดการทุกคนของนิติบุคคลนั้น เป็นผู้กระทำ มีความผิดต้องระวางโทษตามความในมาตรา ๑๕, ๑๖, หรือ ๑๗ เว้นไว้แต่จะพิสูจน์ได้ว่า การกระทำนั้นได้ทำโดยตนมิได้รู้เห็นหรือยินยอมด้วย

มาตรา ๑๙ ให้ถือข้อความต่างๆ ที่คณะกรรมการกลางหรือคณะกรรมการส่วนภูมิภาค แล้วแต่กรณี สอบสวนได้มานั้นเป็นความลับใช้เฉพาะในราชการเกี่ยวกับการควบคุมมิให้มีการค้ากำไรเกินควร ผู้ใดละเมิดนำข้อความนี้ไปเปิดเผย มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

มาตรา ๒๐ การฟ้องเอาโทษตามมาตรา ๑๕, ๑๖, ๑๗, หรือ ๑๘ ทำได้แต่จะเฉพาะพนักงานอัยการ เมื่อได้รับคำร้องจากคณะกรรมการส่วนภูมิภาค

วันที่ ๑๑ ตุลาคม ๒๔๘๐ ราชกิจจานุเบกษา เล่ม ๕๔ หน้า ๑๒๕๐

การไม่คืนเงินตามคำสั่งตามมาตรา ๑๑ (๓) ไม่ถือว่าเป็นความผิดในทางอาญา

มาตรา ๒๑ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเศรษฐกิจและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทยมีหน้าที่รักษาการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มีอำนาจออกกฎกระทรวงเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามบทแห่งพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวงนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

(ตามมติคณะรัฐมนตรี)

พิบลสงคราม

รัฐมนตรี